

संपादकीय

कांध्याचे भटकते भूत

लोकसभा निवडणूक ऐन बहरात असताना केंद्र सरकारने कांध्याची निर्यातबंदी उठविली. शेतकऱ्यांचा रोष तापदायक ठरून त्याचा मतदानावर परिमाण होणार, असे वाटत असल्यानेच हा निर्णय घेतल्याची टीका शेतकरी नेत्यांसह विरोधी पक्षांनी केली. ही निर्यातबंदी साधी सरळ नाही. मायबाप सरकारच्या निर्णयामुळे निर्यातशुल्क व निर्यातमूल्य मिळून एक टन कांदा निर्यातीसाठी ६४ हजार रुपये मोजावे लागणार आहेत; म्हणजे किलोभरासाठी ६४ रुपये. आवळा देऊन कोहळा काढण्याच्या या प्रकाराने आधीच संतापलेला बळीराजा या खेळीने दुखावला.

कांदा दराचा प्रश्न हा भारतीय जनता पक्षाच्या दृष्टीने नेहमीच डोकेदुखी बनला असल्याचे त्यांच्या प्रत्येक निर्णयातून प्रकर्षाने दिसते. कधी काळी दिल्लीतील सरकार कांदाप्रश्नातच गारद झाले होते, तेव्हापासून या भीतीचे भाजपच्या मानगुटीवर बसलेले भूत काही केल्या उतरायला तयार नाही. किंबहुना भाजपही त्या भीतीतून बाहेर पडायला तयार नाही. मागील अडीच महिन्यांत कांध्याच्या प्रश्नात केंद्राने ज्या कोलांटउड्या मारल्या, त्यातील प्रत्येक उडीमागे ही भीती दिसतेच दिसते. गतवर्षी डिसेंबरमध्ये कांध्यावर सरसकट निर्यातबंदी लादल्याने संतप्त झालेल्या शेतकऱ्यांचा निवडणुकीत त्रास नको म्हणून मार्च अखेरीस 'पाच लाख टन कांदा सरकार खरेदी करणार' अशी घोषणा केली. प्रत्यक्षात ती हवेतच विरली. ३५ हजार टन खरेदी जरूर झाली; पण त्याचा फायदा उत्पादकांना झालाच नाही. साहजिकच पुन्हा एप्रिल अखेरीस एक लाख टन कांदा सहा देशांना निर्यातीस परवानगी देण्याचे जाहीर झाले.

एव्हाना निवडणुकीस प्रारंभ झाला होता. ऐन प्रचार काळात शेतकऱ्यांसाठी हे चाटण होते, हे कळण्याइतके शेतकरी नक्कीच हुशार आहेत. त्यांनी या निर्णयातील फोलपणा लागलीच वेशीवर टांगला. यापूर्वीच्या काही राज्यांच्या निवडणुकीतही जीवनावश्यक वस्तूंच्या यादीतून कांदा वगळणे, निर्यातीस बंधन नसलेला हमी भावाचा नवा कायदा करणे असले उपाय केले गेले. या घोषणांची शाई वाळत नाही तोच देशांतर्गत बाजारपेठेतील दरवाढीवर नियंत्रणासाठी निर्यातबंदी करून चक्र इराणी कांदा आयात झाला. गेल्या वर्षी राज्य सरकारनेही कांध्याची महाबँक योजना जाहीर केली. कांध्यावरील प्रक्रिया उद्योगांचीही घोषणा झाली. पण पुढे काय... तर भले मोठे शून्य! अवघड प्रसंग तात्पुरता दूर करण्याची ही क्लृप्ती हा आता सर्वच सरकारांचा स्थायी भाव बनतो आहे. आताही निर्यातबंदी असताना, गुजरातच्या पांढऱ्या कांध्याला निर्यातीस परवानगी दिली. दोन वर्षांपूर्वीही आंध्र प्रदेशच्या कांध्याला हा विशेषाधिकार दिला गेला होता. हा दुजाभाव का केला जातो, याची ठोस कारणे दिली जात नाहीत. देशात कांदा उत्पादनात महाराष्ट्र अग्रस्थानी असल्याने अशा निर्णयांचे बरेवाईट परिणाम येथेच अधिक होतात. शहरी मतदारांचा रागलोभ सांभाळण्याला भाजपने दिलेले प्राधान्य या प्रश्नाच्या मुळाशी आहे. ती त्यांची राजकीय अपरिहार्यता आहे, पण देशाची कांदा गरज दीडशे लाख टन, तर उत्पादन सरासरी अडीचशे ते तीनशे लाख टन असताना सरकार असे का वागते, याचे कोडे उलगडत नाही. यंदाही पाणीटंचाईसह अन्य कारणांमुळे पस्तीस लाख टनाने उत्पादन कमी होण्याच्या अंदाजानेच अस्वस्थ झालेल्या भाजपने लागोलग वेगवेगळे निर्णय घेऊन शेतीतील यत्ना दाखवून दिली. पूर्वी महाराष्ट्रासह केवळ आठ राज्यांत कांध्याचे पीक घेतले जाई. कमी पाण्यात भरघोस उत्पादन देणाऱ्या या नगदी पिकाची नंतर २६ राज्यांना भुरळ पडून तीनशे लाख टनाचा टप्पा ओलांडला. उत्पादन वाढले की भाव पडणार, हा बाजाराचा साधा नियम. भाव कोसळून त्याचे फटके बसायला सुरुवात झाली. पुढे साधारण दर दोन वर्षांनी कधी अमाप पीक, तर कधी तुटवडा हे दुष्टचक्र सुरू झाले.

दुर्दैवाने, या स्थितीचा सर्वकष अभ्यासच होत नाही. त्यामुळे देशांतर्गत भाव वाढले की निर्यातबंदी करायची, भाव पडले की नवनव्या घोषणांची द्राही फिरवायची. या धरसोडपणामुळे कांदा उत्पादक दूर गेलाच; शिवाय कांध्याची परदेशी बाजारपेठही हातची गेली. आज पाकिस्तान, चीन व इराणने हा बाजार काबीज केला आहे. भारतीय कांध्याला, विशेषतः त्याच्या अंगभूत तिखटपणाला आखाती देशांतून विशेष मागणी असते. ही चव इतर देशातील कांदा भागवू शकत नाही. भारतीय कांध्याचा हा 'यूएसपी', त्याचे सोने करण्याची संधी आपण गमावतो. आताही निर्यातीला परवानगी देताना, तो परदेशात विकलाच जाणार नाही, अशी व्यवस्था करण्यात आली. ग्रामीण भागात एखाद्याची शुद्ध हरपली तर लागलीच त्याला कांदा हुंगायला देतात. निवडणूक काळात कांदा उत्पादक राज्यांमध्ये शुद्ध हरपण्याची वेळ येताच, भाजपने कांदा बाहेर काढला खरा, पण त्याचे नेमके उपयोग ठाऊक नसल्याने त्या संदर्भातील निर्णयाचे 'बूमरँग' होते की काय, अशी स्थिती आहे.

मनाचा ब्रेक; उत्तम ब्रेक

'सिलिकॉन व्हॅली'तील माझ्या एका मित्राने होसेने 'बीएमडब्ल्यू'ची सर्वोत्कृष्ट मोटारसायकल खरेदी केली. 'हाले डेव्हिडसन पेक्षाही भारी मानल्या जाणाऱ्या या मोटारसायकलची किंमत भपकेबाज मोटारपेक्षा कमी नाही. क्षणाधार्त वेग पकडण्याची गती आणि ब्रेक लावताक्षणी थांबण्याची क्षमता, हे अभियांत्रिकीचे आश्चर्य मानले जाते. पापणी लवताक्षणी ती हवेच्या वेगाने धावू लागते आणि मोटारिना ओलांडून पुढे जाते. चालकाचा वेष, गॉगल, हेलमेट आणि बूटही सुरक्षेचा विचार करून तयार करण्यात आले आहेत. इतकेच नव्हे, तर खरेदी केल्यानंतर ती कशी चालवावी, यासाठी चालकांसाठी खास वर्गाही घेण्यात आला. ब्रेक कसे लावायचे, ते लावताना तेल कसा सांभाळायचा, असे शिकवून होईपर्यंत वर्ग समाप्त झाला. या संपूर्ण वर्गात 'अक्सिलेटर' चा वापर कसा करायचा, हे मात्र एकदाही सांगण्यात आले नाही. अनेकदा मोटार किंवा दुचाकीचे योग्य वेळी ब्रेक न लावल्याने अपघात होतात. 'अक्सिलेटर' कसे वापरायचे हे शिकवावे लागत नाही; मात्र, ब्रेक लावण्याची कला शिकवावी लागते. कारण तोच मोठा धडा आहे. भगवान पतंजली आपल्या दुसऱ्या योगसूत्रात

म्हणतात, 'मनाच्या वृत्तीचे, अंतःप्रेरणेचे नियंत्रण म्हणजेच योग होय. माशी जशी सगळीकडे फिरत राहते, त्याप्रमाणे आपले मन सदैव पळत राहते. योग म्हणजे या धावत्या मनाला थांबविण्याची कला आहे.' त्यातही पतंजली मनाला कसे पळू द्यायचे, हे शिकवत नाहीत. उलटपक्षी मनाला 'ब्रेक' कसा लावायचा, यासाठी हे संपूर्ण शात्र लिहिण्यात

आले आहे. भगवान श्रीकृष्णांनी अर्जुनाला सांगितलेली गीता किंवा अन्य सर्व धर्मग्रंथांमध्ये इंद्रिये, मन, बुद्धी विकारांवर नियंत्रणाची कला शिकविण्यात आली आहे. मनाचे वेगवेगळ्या दिशांना पळणे सर्वांत सोपे आणि त्यावर नियंत्रण मिळविणे सर्वांत कठीण असते. सारे अध्यात्म आणि धर्मग्रंथ या धावत्या मनाला थांबविण्याची शिकवण देत आले आहेत. मनाचा स्वभाव वेगवेगळा असतो, म्हणून अभ्यास-सरावाचीही अनेक तंत्रे आहेत. 'विज्ञान भैरवतंत्रा'मध्ये मनावर नियंत्रण मिळविण्याच्या ११२ ध्यान पद्धती सांगण्यात आल्या आहेत. दुचाकीला ब्रेक लावण्यास प्रशिक्षक शिकवितात, त्याप्रमाणेच आध्यात्मिक गुरूही शिष्याला मनाला ब्रेक लावण्याचे तंत्र शिकवितात. वेगवेगळ्या विचारांमध्ये मनाचे धावणे खूप सोपे असते, हे आपणही पाहतो. इच्छा नसतानाही मन धावतच राहते. तुम्ही प्रयत्न केले, तरी मन थांबण्याचे नाव घेत नाही. मनाचे हे शर्यतीप्रमाणे धावणे, ही कोणतीही कला नाही. पण या धावत्या मनावर नियंत्रण ही मात्र नक्कीच कला आहे. या मनाला कसे आकारायचे, यासाठीच अध्यात्मातील सारी मेहनत, अभ्यास आणि तंत्रांची योजना आहे. मनाला वेगाने धावू देतो, तो जगज्ज्ञता ठरू शकतो; पण मनावर ताबा ठेवले तो मनज्ज्ञता होतो. जगज्ज्ञते अनेक असतील, पण मनज्ज्ञते बनू शकतील, असे विरळाच. जो मनाचा स्वामी झाला, तोच 'मनुष्य' होय.

'एआय'चे राजकीय आव्हान

आगामी लोकसभेसाठी सर्वच राजकीय पक्षांचे नेते जनतेमध्ये आपले स्थान मजबूत करण्यासाठी अहोरात्र प्रयत्न करित आहेत. मात्र, निवडणुकीपूर्वी कृत्रिम प्रज्ञेचा (एआय) गैरवापर ही राजकीय पक्ष आणि नेत्यांसाठी एक मोठी डोकेदुखी ठरत आहे. सोशल मीडिया हा अशा गैरप्रकारांचा मोठा वाहक आहे आणि 'राजकीय टूल' म्हणून एआयचा दुरुपयोग होताना दिसतो आहे. केवळ बदनामी करणे अथवा गैरसमज, भ्रम निर्माण करण्याची पायरी ओलांडून अनेकांची आयुष्ये उद्ध्वस्त करण्याकडे हे तंत्रज्ञान सहज जाऊ शकते. सध्या तरी त्यावर नियंत्रण ठेवणे सर्वांनाच अवघड जात असल्याचे दिसत आहे. जगभरात याची अनेक उदाहणे आहेत. गेल्या वर्षी सप्टेंबरमध्ये सोव्हिएत रशियामध्ये निवडणुका झाल्या. येथील प्रोग्रेसिव्ह स्लोव्हाकिया पक्षाचे नेते सिमेका हे त्या निवडणुकीत पराभूत झाले. त्याचे महत्त्वाचे कारण म्हणजे निवडणुकीआधी दोन दिवस त्यांचा एक व्हिडीओ मोठ्या प्रमाणात व्हायरल झाला होता. निवडणूक जिंकल्यास बिअरची किंमत दुप्पट करू, असे सिमेका म्हणत असल्याचे या व्हिडीओमध्ये दिसत होते. वास्तविक, सिमेका यांनी अशी कोणतीही घोषणा केली नव्हती. ही सर्व करामत होती एआय तंत्रज्ञानाची. त्या बनावट व्हिडीओचे सत्य लोकांपर्यंत पोहोचण्याआधीच सिमेका आणि त्यांच्या पक्षाचे मोठे नुकसान झाले होते. ही घटना दूरच्या देशामधील असली तरी आपल्याकडे लोकसभा निवडणुकीतही अशाच पद्धतीचा खोटा प्रचार होण्याची भीती सर्वच राजकीय पक्षांना वाटत आहे.

एकेला तर तो कृत्रिम असल्याचे लक्षात येऊ शकते. परंतु मनात शंकाच जर आली नाही तर तो आवाज खरा असल्याचे गृहित धरले जाते आणि बहुतांशतः तसेच होताना दिसते. वरील काही घटना लक्षात घेता असे दिसून येते की निवडणुकांमध्ये विरोधकांना हानी पोहोचवण्याच्या किंवा मतदारांना आपल्या बाजूने आकर्षित करण्याच्या हेतूने डीपफेकचा वापर झपाट्याने वाढताना दिसत आहे. अशावेळी जगातील सर्वांत मोठ्या लोकशाहीच्या - म्हणजेच भारताच्या निवडणुका डीपफेकपासून दूर ठेवता येणेही अशक्य दिसत आहे.

भारतात राजकीय पक्ष आणि नेत्यांना असलेला डीपफेकचा धोका वाढत चालला आहे. याची अनेक प्रकरणे येथेही समोर आली आहेत. तंत्रज्ञानाच्या युगात इंटरनेट, मोबाइल, अॅप्स यांनी प्रचार माध्यमांना गती दिली. निवडणुकीत तळपत्या उन्हापासून नेत्यांचे काही प्रमाणात संरक्षण केले. मात्र, आता याच तंत्रज्ञानाचे तोटेही समोर येऊ लागले आहेत. आत्तापर्यंत फोटो किंवा व्हिडीओ यांत फेरफार केल्याची प्रकरणे समोर येत होती; पण, एआयने या फसवणुकीला इतके बारकावे दिले आहेत की, खरे काय आणि खोटे काय हे ओळखणे अशक्य होऊन बसते. लंगणमध्ये नोव्हेंबरमध्ये विधानसभा निवडणुका झाल्या. त्यावेळी बीआरएस पक्षाचे प्रमुख आणि राज्याचे तत्कालीन मुख्यमंत्री के. चंद्रशेखर राव यांचाही एक डीपफेक व्हिडीओ तयार करण्यात आला होता. काँग्रेसला मतदान करा, असे सांगणारे राव त्यात दिसत होते. या डीपफेक व्हिडीओची बीआरएसने पोलिसात तक्रारही दाखल केली होती. राजस्थानमध्ये झालेल्या निवडणुकीतही मतदारांना आकर्षित करण्यासाठी माजी मुख्यमंत्री अशोक गेहलोत यांच्या आवाजाचा फेक ऑडिओ तयार करण्यात आला होता. व्हॉट्सपपद्वारे मतदारांना नावाने कॉल करण्यासाठी एआयचा वापर करण्यात आला होता. याशिवाय, नुकताच केंद्रीय गृहमंत्री अमित शहा यांचा एक व्हिडीओ

कोणत्याही निवडणुका मुद्दे, उमेदवारांची समाजामधील प्रतिमा यावरून लढविल्या जातात. म्हणजे तशी अपेक्षा तरी असते. मात्र, या दोन्ही गोष्टी नष्ट करण्याची क्षमता डीपफेकमध्ये आहे. भारतामध्ये ९० कोटींहून अधिक मतदार आहेत. यातील जवळपास ८० टक्के मतदारांकडे इंटरनेट सक्षम मोबाइल फोन आहेत. अशा वेळी डीपफेकची भीती अधिक प्रमाणात आहे. मतदानाला काही तास शिल्लक असताना असे डीपफेक ऑडिओ किंवा व्हिडीओ व्हायरल झाल्यास त्याचा फटका उमेदवारांना बसणार, हे निश्चित आहे. उमेदवार नंतर खुलासे देतीलही, पण तोपर्यंत वेळ निघून गेलेली असेल. एआय आणि डीपफेकच्या मदतीने लोकांची छायाचित्रे, व्हिडीओ आणि ऑडिओ अशा प्रकारे हाताळले जात आहेत की प्रत्येक जण हैराण आणि त्रस्त झाला आहे.

आता परिस्थिती अशी आहे की, केवळ सामान्य जनताच नाही तर अनेक सेलिब्रिटी आणि खुद्द देशाचे पंतप्रधान नरेंद्र मोदी हे देखील डीपफेकपासून वाचलेले नाहीत. आत्तापर्यंत पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांचेही अनेक बनावट व्हिडीओ समोर आले आहेत. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनीही डीप फेक हा मोठा धोका असल्याचे सांगितले आहे. केंद्र सरकारने डीपफेकच्या मुद्द्यावर 'शून्य सहनशीलता' धोरण स्वीकारले आहे. अशा परिस्थितीत कोणी असे केले तर त्या व्यक्तीवर कडक कारवाई केली जाईल, असेही मोदींनी स्पष्ट केले आहे. केवळ भारतातच नाही तर जगात असे अनेक देश आहेत जे डीपफेकच्या विरोधात ठोस पावले उचलत आहेत. परंतु आता हे तंत्रज्ञान नियंत्रणात ठेवणे अवघड आहे. कोणत्याही तंत्रज्ञानाचा वापर करण्यामागे अखेर मानवी बुद्धीच असते आणि मानवाचा कल गैरवापराकडे अधिक असतो. त्यामुळेच, सध्याच्या काळात, तसेच येणाऱ्या भविष्यकाळात या आव्हानाचा सामना करणे, हे महत्त्वाचे काम आहे. आता निवडणूक प्रचारांमध्ये एआयच्या कारमातीची काही प्रमाणात चुणूक दिसली आहे. तो एक इशाराच आहे. या इशान्यापासून योग्य तो धडा घेऊन विविधगंगी उपाययोजना करण्याची गरज आहे. तशी ती केली नाही तर सत्य काय आणि असत्य काय, हेच कळनासे होईल. तसेच, असत्यामुळे समाजात अशांती निर्माण होण्याचाही धोका वाढेल.

सागरी साहचर्य

सागरातल्या जलचरांच्या जीवनप्रणालीत मोठे वैविध्य आढळते. यापैकी काही प्रजातींमध्ये असलेले आपुलकीचे साहचर्य तर फार विस्मयकारक आहे! अशा प्रकारच्या सहजीवनात (सिम्बायोटिस) दोन भिन्न प्रजातींचे प्राणी एकाच जागेत भागिदारीत राहतात. सागरातल्या जलचरांच्या जीवनप्रणालीत मोठे वैविध्य आढळते. यापैकी काही प्रजातींमध्ये असलेले आपुलकीचे साहचर्य तर फार विस्मयकारक आहे! अशा प्रकारच्या सहजीवनात (सिम्बायोटिस) दोन भिन्न प्रजातींचे प्राणी एकाच जागेत भागिदारीत राहतात. एक जण दुसऱ्याला अन्न मिळवयला मदत करतो; तर कधी दुसऱ्याचे वाहन बनून त्याची वाहतूक करतो. एखाद्या शिकारी प्राण्याचा हल्ला झाल्यास मित्राला सावध करून त्याचे संरक्षण करतो, लपयला मदत करतो. प्राण्यांतील सहजीवनाचे उत्तम उदाहरण म्हणजे निळे चमकदार पट्टे, मजबूत दात असलेले रेसेस मासे. सफाई कामगारप्रमाणे हा मासा मोठ्या माशांच्या दातांमध्ये आणि जबड्यांमध्ये अडकलेले परजीवी, मृत पेशी आणि त्या माशांच्या त्वचेवर चिकटलेले नको असलेले पदार्थ वेचून काढतो, त्यावर ताव मारतो. त्यामुळे या छोट्या माशांना 'क्लीनर रेसेस' असेच नाव पडले आहे! या क्लीनर माशांची प्रवाळ नाविककाजवळ वस्ती असते. भूक लागली की, ते नृत्य केल्याप्रमाणे ट्राविक हालचाल करून दर्शवतात की, आता

सफाई केंद्र उघडले आहे, आता मोठ्या माशांना या, रांग लावा! मग पोपटमासे आणि शार्क तिथे येऊन आपला जबडा वासून रागेत थांबतात. पुढे क्लीनर मासा एकेकाच्या तोंडात शिरतो, सफाई करून त्यावर भोजन करतो! अशी 'स्वच्छता केंद्रे' पॅसिफिक आणि हिंदी महासागरात मोठ्या संख्येने आहेत. सागरी सहजीवनाचे आणखी एक उदाहरण म्हणजे रेमोरा मासे आणि बार्नाकल. हे दोघे जलचर हरित कासव आणि शार्क या दोघा मोठ्या प्राण्यांचा उपयोग चक्र वाहनाप्रमाणे करतात. रेमोरा आणि बार्नाकल या दोघांच्या कासव आणि शार्कच्या पाठीवर आपली पकड मजबूत करण्याच्या पद्धती वेगवेगळ्या आहेत. रेमोराचे पुढचे कळे कासव आणि शार्कची पाठ पकडून ठेवतात, तर बार्नाकल हे आपल्या लाळेतून एक चिकट द्रव शार्क आणि कासवाच्या पाठीवर सोडतो. त्यामुळे तो पाठीवर

पक्का बसू शकतो. हे सर्व असते ते भक्ष्य शोधायला जाताना पोहोण्याचे श्रम वाचविण्यासाठी! पण हे सहजीवन एकतर्फी नसते. बदल्यामध्ये या मोठ्या वाहन प्राण्यांच्या पाठीवर चिकटलेल्या असंख्य त्रसदायक जिवाणूंना छोटे रेमोरा मासे खातात आणि स्वच्छ करतात, कासव आणि शार्कना ताजेतवाने करतात.

मोदींची सभा पंकजाताईच्या विजयावर शिक्षामार्तब ठरली

■ लोकनेता न्यूज नेटवर्क
अंबाजोगाई । प्रतिनिधी

इंडिया आघाडीचे सरकार आल्यावर मोदी सरकारच्या योजना कॅन्सल करतील, काँग्रेस आणि इंडिया आघाडीचे सरकार राम मंदिरही कॅन्सल करेल, असं वक्तव्य पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी केले आहे. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांची ही सभा महायुतीच्या उमेदवार पंकजा मुंडे यांच्या विजयावर शिक्षामार्तब करणारी ठरली आहे. गोपीनाथजी मुंडे आणि माझे नाते स्नेहाचे होते, म्हणूनच देशाने जेव्हा २०१४ मध्ये मला पहिल्यांदा सेवा करण्याची संधी दिली, त्यावेळी बीडमधून गोपीनाथ मुंडे विजयी झाल्यानंतर त्यांना दिल्लीमध्ये सोबत काम करण्यासाठी घेऊन गेले होते, मात्र नियतीने घात केला आणि मुंडेजी आपल्या सर्वांपासून हिरावले गेले. मात्र आता दिवंगत गोपीनाथराव मुंडे यांचे स्वप्न पूर्ण करण्याची जबाबदारी मी मबेटी पंकजा मुंडेवर सोपवली आहे, त्यामुळे

येत्या १३ तारखेला पंकजा मुंडे यांना आपण प्रचंड मताधिक्यांनी विजयी करावे असे आवाहन पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी आज येथे केले. भाजप महायुतीच्या बीड लोकसभेच्या उमेदवार पंकजाताई मुंडे यांच्या प्रचारार्थ आज कृषी महाविद्यालयाच्या विस्तीर्ण मैदानावर पंतप्रधान नरेंद्रजी मोदी यांची जाहीर सभा झाली. यावेळी व्यासपीठावर मुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, भाजपाचे प्रदेशाध्यक्ष चंद्रशेखर बावनकुळे, केंद्रीय मंत्री रामदास आठवले, लोकसभेच्या उमेदवार पंकजाताई मुंडे, खासदार प्रीतमताई मुंडे जिल्ह्याचे पालकमंत्री धनंजय मुंडे आदींसह जिल्ह्यातील सर्व आमदार, माजी आमदार, भाजप, शिवसेना, राष्ट्रवादी काँग्रेस, रिपाई, रासप, मनसेचे जिल्हाध्यक्ष उपस्थित होते. बीडच्या अंबाजोगाई येथील सभेत पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांनी काँग्रेससह इंडिया आघाडीवर निशाणा साधला आहे. पंकजा मुंडे यांच्या प्रचारसभेत पंतप्रधानांनी विरोधकांवर जोरदार निशाणा साधला आहे. इंडिया आघाडीचे सरकार

आल्यावर हे लोक मोदींची किसान सन्मान निधी योजना कॅन्सल करतील. गरीबांना मोफत रेशन देण्याची योजना कॅन्सल करतील, ५५ कोटी गरीबांना पाच लाख रुपयांपर्यंत मोफत उपचार मिळण्याची योजना देखील काँग्रेस कॅन्सल करेल. इतकंच नाही, तर काँग्रेस आणि इंडिया आघाडीवाले राम मंदिरही कॅन्सल करेल. पंतप्रधान नरेंद्र मोदींनी मराठीत भाषणाला सुरुवात केली. यावेळी पंतप्रधान मोदी म्हणाले, गोपीनाथ मुंडेसोबत मनाचे संबंध होते, ते नेहमी मराठवाड्याच्या विकासाची चर्चा करायचे. २०१४ मध्ये मला तुम्ही साथ दिली, त्यावेळी गोपीनाथजी सारख्यांना निवडून दिल्याला घेऊन गेले. पण दुदैवाने काही दिवसात मला माझ्या सहकारी ला गमवावे लागले. सुषमा स्वराज, अरुण जेटली यांना गमावल्यानंतर माझे हात कट झाल्याची भावना निर्माण झाली. स्वाभाविक आहे मला आज गोपीनाथ जीची आठवण येत आहे, असं मोदींनी म्हटलं. मी आज तुमच्याकडे काही मागायला आलोय. मला

तुमचे आशीर्वाद पाहिजे आहेत. माझी संपत्ती तुम्ही आहात. तुम्हीच माझे कुटुंब आहात. माझा देश माझे कुटुंब. एका काँग्रेस नेत्याने ज्याने काही दिवसा पूर्वी काँग्रेस सोडली. त्यांनी एक खळबळजनक विधान केले आहे. ज्यावेळी राम मंदिराचा निकाल आला, त्यावेळी शहाजादाने म्हटलं होतं की, काँग्रेस सरकार आल्यावर राम मंदिरासंदर्भात सर्वोच्च न्यायालयाचा निकाल बदलणार होते, असं वक्तव्य मोदींनी केले आहे. ही निवडणूक देशाचे आणि जिल्ह्याचं भलं करण्यासाठी विकासाच्या मुद्यावर आपल्याला लढवायची आहे. त्यामुळे मतदारांनो, निवडणूकीत जातीय सलोख्याची तस्करी होऊ देऊ नका. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी आपल्या जिल्ह्यात मतदाररूपी आशीर्वाद घेण्यासाठी आले आहेत. मोदींकडे आग्रह करून ऊसतोड कामगारांच्या मुलांच्या हातातील कोयता काढून घेण्यासाठी आगामी काळात मी प्रयत्न करणार आहे. मोदीजींची परवानगी समजून

मुस्लिमांना वचन देते की, हा देश जेवढा तुमच्या आजोबा पणजोबांचा आहे तेवढाच तुमचा देखील राहिल. बीड जिल्ह्याच्या सर्वांगीण विकासासाठी मला आपले मत्सुकी आशीर्वाद द्या, तुमचे मत विकासासाठी सत्कारणी लावेल अशी त्याही भाजप महायुतीच्या उमेदवार पंकजाताई मुंडे यांनी आज येथे केले. कृषी महाविद्यालयाच्या प्रगणत आज पंतप्रधान नरेंद्र मोदी यांची अलोट जनसागराच्या साक्षीने विराट जाहीर सभा झाली, त्यावेळी त्या बोलत होत्या. पंकजाताई मुंडे म्हणाल्या, मी विकास केला आहे हे जनता मान्य करते. ही निवडणूक विकासासाठी आहे, राज्याला आणि जिल्ह्याला एकच सरकार हवे आहे.. देशासाठी काम करायची संधी आहे. पक्षाचा आदेश मानणारे आम्ही आहोत. विकासाबरोबर तरुणांचे भान हरपलं नाही पाहिजे यासाठी आपल्याला काम करायचे आहे. , जो वंचित, उपेक्षित आहे, ज्याचा कोणी वाली नाही त्याची सेवा करण्यासाठी माझ्या पित्याने मला राजकारणात आणलं असल्याचे त्या म्हणाल्या.

नीलेश लंके तीन हजार व्होटेजचा करंट. त्यामुळे शाक केवढा राहणार, नुसता जाळ होणार जाळ; बाळासाहेब थोरातांनी सुजय विखेंना डिवचलं

अहमदनगर-नीलेश लंके यांच्या प्रचाराच्या खूप सभा पाहिल्या आहेत. शरद पवार यांचे संपूर्ण आयुष्य तर सभामध्ये गेलेले आहे. त्यानंतर सर्वात जास्त निवडणुका करण्यामध्ये माझा देखील नंबर लागतो. परंतु, नीलेश लंकेच्या सभामध्ये करंट असतो. साधा लाईट लागण्यामध्ये ३६० व्होटेजचा करंट असतो. पण तुमचा करंट ३ हजार व्होटेजचा आहे. ज्यावेळी तुमच्यामध्ये तो तीन हजार व्होटेजचा करंट संचारेल, तेव्हा शाक केवढा राहणार? नुसता जाळ होणार जाळ, असे म्हणत काँग्रेस नेते बाळासाहेब थोरात यांनी नाव न घेता सुजय विखे पाटलांवर निशाणा साधला. बाळासाहेब थोरात पुढे बोलताना म्हणाले की, नीलेश लंके यांच्या सभेला हजारांच्या संख्येने लोक येत आहेत. आपण म्हणतो की, याची हवा, त्याची हवा. पण हवा राहिली नाही. आता हे वादळ आलं असून आपला मोठा विजय होणार आहे. या चक्रीवादळात कोण कोणाला फेकून देणार, पाहा ते कसं लांब उडून जाऊन पडेल, असा टोला बाळासाहेब थोरात यांनी महायुतीचे उमेदवार डॉ. सुदय विखे यांना लगावला.

ज्ञानेश्वर...

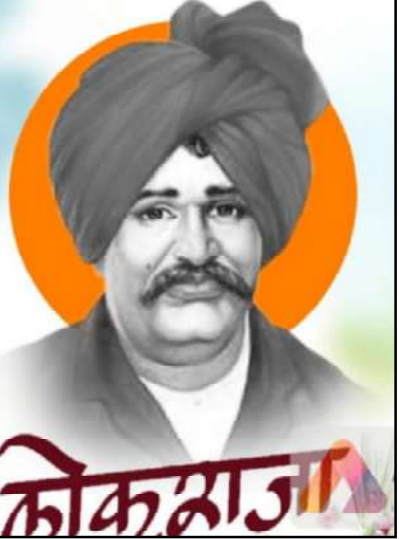
लोकनेता न्यूज नेटवर्क
मातृतीर्थ मध्ये निष्पक्ष दैनिक बाबत्या अनेक बहुमोल...
समस्यांना वाचा फुटते अचूक करतो जो चूक शिक्षा त्यासी...
काकदूधी सम चौफेर नजर घेई समाचार कटकांचा...
आहे ज्ञानेश्वर एक संपादक घायाळ कित्येक लेखणीने...
वाढदिवशी या अभिष्टचिंतन गाठेल गगन लोकनेता...
प्रा. मधुकर जाधव देऊळगाव राजा ९४२१३२७६८९

थोर समाज सुधारक लोकराजा राजर्षी छत्रपती शाहू महाराज

लोकनेता न्यूज नेटवर्क

शाहू भोसले हे छत्रपती शाहू महाराज, राजर्षी शाहू महाराज, कोल्हापूरचे शाहू व चौथे शाहू नावाने प्रसिद्ध, हे कोल्हापूर संस्थानाचे १८९४-१९२२ दरम्यान छत्रपती व मराठी समाज सुधारक होते. ब्रिटिश राजसत्तेच्या काळामध्ये सामान्य जनतेला न्याय मिळवून देण्यासाठी व बहुजन समाजाच्या एकूणच सामाजिक उन्नतीसाठी या काळामध्ये शाहू राजांनी अथक प्रयत्न केले, सामाजिक परिर्वर्तनाला गती प्राप्त करून दिली. सनातनी वर्गाच्या विरोधाला न जुमानता त्यांनी दलित (अस्पृश्य) व मागासवर्गीय समाजाच्या विकासासाठी महत्त्वाची भूमिका बजावली. शाहू महाराजांचा जन्म २६ जून १८७४ रोजी कागल येथील घाटो घराण्यात झाला. त्यांचे मूळ नाव यशवंत, त्यांच्या वडिलांचे नाव जयसिंगराव तर आईचे नाव राधाबाई होते. कोल्हापूर संस्थानाचे राजे चौथे शिवाजी महाराज यांच्या मृत्यूनंतर त्यांच्या पत्नी आनंदीबाई यांनी १७ मार्च १८८४ रोजी यशवंतरावांना दत्तक घेतले, व 'शाहू' हे नाव ठेवले. १८८९ ते १८९३ या चार वर्षांच्या कालखंडात धारवाड येथे शाहू महाराजांचा शैक्षणिक आणि शारीरिक विकास झाला. शिक्षण चालू असतानाच १ एप्रिल १८९१ रोजी बडोद्याच्या गुणाजीराव खानविलकर यांच्या लक्ष्मीबाई या मुलीशी शाहू विवाहबद्ध झाले. या वेळी त्यांचे वय १७ वर्षांचे होते आणि लक्ष्मीबाई वय १२ वर्षांहून कमी होतं. एप्रिल १८९४ रोजी त्यांचा राज्याचेरहण समारंभ झाला. राज्याभिषेक झाल्यानंतर १९२२ पर्यंत म्हणजे २८ वर्षे ते कोल्हापूर संस्थानाचे राजे होते. मुंबई येथे ६ मे १९२२ रोजी त्यांचे निधन झाले. शाहू महाराजांनी बहुजन समाजात शिक्षण प्रसार करण्यावर विशेष भर दिला. त्यांनी कोल्हापूर संस्थानात प्राथमिक शिक्षण सक्तीचे व मोफत केले. स्त्री शिक्षणाचा प्रसार व्हावा म्हणून त्यांनी राजाज्ञा काढली. अस्पृश्यता नष्ट करण्याच्या दृष्टीने त्यांनी १९१९ साली सवर्ण व अस्पृश्यांच्या वेगळ्या शाळा भरवण्याची पद्धत बंद केली. जातिभेद दूर करण्यासाठी त्यांनी आपल्या राज्यात आंतरजातीय विवाहाला मान्यता देणारा कायदा केला.

शेतकऱ्यांची सहकारी संस्था, शेतकी तंत्रज्ञानाच्या संशोधनासाठी किंग एडवर्ड अग्रिकल्चरल इन्स्टिट्यूट इत्यादी संस्था कोल्हापूरत स्थापण्यात त्यांचा प्रमुख वाटा होता. राधागंगरी धरणाची उभारणी, शेतकऱ्यांना कर्जे उपलब्ध करून देणे अशा उपक्रमांतूनही त्यांनी कृषिविकासाकडे लक्ष पुरवले. त्यांनी डॉ. बाबासाहेब आंबेडकरांना त्यांच्या शिक्षणासाठी, तसेच मूकनायक वृत्तपत्रासाठीही सहकार्य केले होते. त्यांनी चित्रकार आबालाल रहमान यांच्यासारख्या कलावंतांना राजाश्रय देऊन प्रोत्साहन दिले. शाहू महाराजांना 'राजर्षी' ही उपाधी कानपूरच्या कुर्मी क्षत्रिय समाजाने दिली. स्वातंत्र्यापूर्वी कैक वर्षे आधी समता, बंधुता, धर्म निरपेक्षता, सर्व घटकांना विकासाची समान संधी ही तत्त्वे शाहू महाराजांनी करवीर संस्थानात अमलात आणली. म्हणूनच त्यांचा देशभर 'महाराजांचे महाराज' असा गौरव होतो. येथे प्रजा व उपेक्षित समाजाला त्यांचे हक्क व न्याय मिळवून देण्याचे कार्य शाहूंनी केले. आपल्या पत्नी आनंदीबाई यांनी १७ मार्च १८८४ रोजी समाजाला त्यांचे न्याय व हक्क मिळवून देण्यासाठी आपल्या अधिकाराचा पूर्णपणे वापर केला म्हणूनच लोकसत्ताकारांनी शाहू महाराजांना 'राज्यकर्ते' ठरले.

जागांची तरतूद केली पाहिजे. हा व्यापक दृष्टिकोन डोळ्यासमोर ठेवून ६ जुलै १९०२ रोजी कोल्हापूर संस्थानात मागास जातींना ५० टक्के जागा राखीव राहतील अशी घोषणा केली व तिची त्वरित अंमलबजावणी करून संबंधित अधिकाऱ्याकडून अहवाल मागविले. शाहूंच्या या निर्णयाला तेंव्हा अनेक उच्चवर्णीय पुढाऱ्यांनी विरोध केला. त्या काळात अस्पृश्य मानल्या गेलेल्या जातीच्या लोकांसाठी नोकरीमध्ये राखीव जागांची तरतूद करून सरकारी नोकऱ्या मिळवून दिल्या. शाळा, दवाखाने, पाणवटे, सार्वजनिक विहिरी, सार्वजनिक इमारती इत्यादी ठिकाणी अस्पृश्यांना समाजाने वागवावे असा आदेश त्यांनी कोल्हापूर संस्थानात काढला. १९१७ साली त्यांनी पुनर्विवाहाचा कायदा करून विधवा विवाहाला कायदेशीर मान्यता मिळवून दिली. तसेच त्यांनी देवदासी प्रथा बंद करण्यासाठीही कायद्याची निर्मिती केली. बहुजन समाजाला राजकीय निर्णय प्रक्रियेत सामावून घेण्यासाठी त्यांनी १९१६ साली निपाणी येथे 'डेकन रयत असोसिएशन' ही संस्था स्थापली. त्याकाळी धर्माच्या नावाखाली देवांना मुले-मुली वाहण्याची विचित्र पद्धत भारतात चालू होती. परंतु राजांनी आपल्या संस्थानात जोगत्या-मुळी प्रतिबंधक कायदा करून ही पद्धत बंद पाडली. जातिभेदाचे प्रत्येक नष्ट व्हावे म्हणून आपल्या संस्थानात आंतरजातीय व आंतरधर्मीय विवाहास कायदेशीर मान्यता दिली. तसा कायदा पारित केला आणि याची प्रत्यक्ष अंमल बजावणी करताना आपल्या चूलत बहीणीचे लग्न धनगर समाजातील यशवंतराव होळकर यांच्याशी लावून दिले. एवढेच नव्हे तर संस्थानात जवळजवळ १०० मराठाधनगर विवाह घडवून आणले. अशा अनेक कार्यांच्या माध्यमातून त्यांनी स्त्रियांना सन्मानाची वागणूक व दर्जा मिळवून दिला. तत्कालीन परिस्थितीमध्ये जातिव्यवस्थेची शिकार झालेल्या अनेक जमाती त्या काळात चोऱ्या, दरोडे अशा चुकीच्या मार्गांचा अवलंब करत होत्या. सनातनी वर्णव्यवस्थेने त्यांना उपेक्षित ठेवून शिक्षण, सत्ता व संपत्तीचा अधिकार नाकारला, त्यामुळे त्यांचे जीवन नैराश्रम्य झाले. त्याचा परिणाम म्हणून त्यांनी चोऱ्या, दरोड्यांचा मार्ग अवलंबला. त्यामुळे ब्रिटिश सरकारने या जमातीवर गुन्हेगारीचा शिक्षा मारला. त्यांना रोज गावकामगाराकडे हजेरी लावावी लागत असे. शाहू राजांना या लोकांविषयी कणव होती. कारण

ते खऱ्या अर्थाने वंचितांचे राजे होते. त्यामुळे शाहूंनी हजेरी पद्धत बंद केली. या जाती जमातींच्या लोकांना एकत्रित करून गुन्हेगारी पासून त्यांना परावृत्त केले. त्यांना संस्थानात नोकऱ्या दिल्या. त्यांच्यातून पहारेकरी, राखवालदार, रथाचे सारथी निर्माण केले. त्यांना घरे बांधून दिली. वणवण भटकणाऱ्या लोकांच्या राहण्याची सोय झाली. पोटापाण्याची सोय झाली. त्यामुळे गुन्हेगार म्हणून प्रकरणांमुळे जीवनातील चळवळ आणखी प्रेरित झाली. बहुजन, अस्पृश्य समाजाचा सर्वांगीण विकास साधण्याचे कार्य करताना त्यांनी एका अर्थाने महत्त्वा फुले यांचीच परंपरा पुढे चालवली. त्यांनी सत्यशोधक चळवळीला प्रत्यक्ष सहकार्य केले. कोल्हापूर संस्थानामध्ये सत्यशोधक चळवळीचा प्रसार आणि प्रचार करण्याचे ही महत्त्वाची जबाबदारी राजर्षी शाहू महाराजांनी पार पाडली. त्यांच्या नेतृत्वाखालीच संपूर्ण कोल्हापूर संस्थानामध्ये सत्यशोधक चळवळ उभी राहिली आणि ती नेटाने पुढे नेण्याची कामगिरी देखील पार पाडली गेली. पुढे या चळवळीचा प्रसार आणि प्रचार करण्याची महत्त्वाची जबाबदारी कर्मवीर भाऊराव पाटील यांनी पार पाडली यासाठी त्यांनी शिक्षणातून बहुजन समाजाचा सर्वांगीण विकास हे सूत्र अंगिकारले. दलित पीडित उपेक्षित समाजाला न्याय मिळवून देण्याचा प्रयत्न केला यामुळे खरी प्रेरणा ही राजर्षी शाहू, महात्मा फुले व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांची होती. बाबासाहेब आंबेडकरांना माणगावच्या परिषदेमध्ये दलिताना नेता व भारतीय अग्रणी नेता म्हणून घोषित केले. यापुढील काळामध्ये बाबासाहेबांनी दलित उपेक्षित समाजाचे नेतृत्व करवं असं आवाहनही महाराजांनी केले. शाहू यांनी सर्व उपेक्षित समाजातील व अस्पृश्य वर्गातील लोकांना आपल्या संस्थानामध्ये आरक्षणाद्वारे नोकऱ्या देण्याचा प्रयत्न केला, यादृष्टीने संपूर्ण भारतामध्ये आरक्षणाचे जनक म्हणून त्यांचा गौरव केला जातो. सामाजिक न्यायाची भूमिका घेऊन शाहूराजांनी सामाजिक समतेसाठी प्रयत्न केले. शाहूंनी कोल्हापूर संस्थानात संगीत, चित्रपट, चित्रकला, लोककला आणि कुस्ती या क्षेत्रातील कलावंतांना राजाश्रय देऊन त्यांना प्रोत्साहन देण्याचे महत्कार्य केले. महाराजांनी कोल्हापूर, बेळगाव या भागातील स्वातंत्र्यवीराना वेळोवेळी आर्थिक व इतर मदत केली. शाहू महाराज व डॉ. बाबासाहेब आंबेडकर यांचे संबंध चांगले होते. डॉ. बाबासाहेबांनी 'मूकनायक' हे साप्ताहिक ३१ जानेवारी १९२० ला प्रथम प्रकाशित केले. परंतु आर्थिक अडचणीमुळे पुढे ते बंद पडले. परंतु हे राजर्षी शाहू महाराजांच्या लक्षात आल्यावर त्यांनी तत्काळ आर्थिक मदत केली. जातिभेदा विरुद्ध लढा

व मोफत केले. स्त्री शिक्षणाचा प्रसार व्हावा म्हणून त्यांनी राजाज्ञा काढली. अस्पृश्यता नष्ट करण्याच्या दृष्टीने त्यांनी सवर्ण व अस्पृश्यांच्या वेगळ्या शाळा भरवण्याची दृष्ट पद्धत १९१९ मध्ये बंद केली. गावच्या पाटलाने कारभार चांगला चालवावा यासाठी शिक्षण देणार्थी पाटील शाळा, प्रत्यक्ष व्यावसायिक शिक्षण देणाऱ्या, तंत्रे व कौशल्ये शिकवणाऱ्या शाळा, बहुजन विद्यार्थ्यांसाठी वैदिक पाठशाळा, संस्कृत भाषेच्या विकासासाठी संस्कृत शाळा असेही उपक्रम त्यांनी राबवले. शाहू महाराजांनी समतेवर आधारित राज्य निर्माण केले. त्यामुळे जातीयवादी समाजकट्टर लोकांनी महाराजांना ठार मारण्याचे प्रयत्न केले. एकदा मारेकी पाठवून आणि एकदा बॉंब फेक करून महाराजांना दगा करायाचा प्रयत्न केला गेला. पण जनतेचे प्रेम आणि दुवा यांच्या पुण्याने महाराज सुखरूप राहिले. महाराजांना बंदनाम कारागृहेही अनेक प्रयत्न झाले. पण शाहूंचे सारे प्रयत्न विफल ठरले. शैक्षणिक कार्य
* व्हिक्टोरिया मराठा बोर्डिंग हाऊस (१९०१)
* दिगंबर जैन बोर्डिंग (१९०१)
* वीरशैव लिंगायत विद्यार्थी वसतिगृह (१९०६)
* मुस्लीम बोर्डिंग (१९०६)
* मिस क्लार्क होस्टेल (१९०८)
* दैवज्ञ शिक्षण समाज बोर्डिंग (१९०८)
* श्री नामदेव बोर्डिंग (१९०८)
* पांचाळ ब्राह्मण वसतिगृह (१९१२)
* श्रीमती सस्वतीबाई गौड सारस्वत ब्राह्मण विद्यार्थी वसतिगृह (१९१५)
* इंडियन ख्रिश्चन होस्टेल (१९१५)
* कायस्थ प्रभू विद्यार्थी वसतिगृह (१९१५)
* आर्यसमाज गुरुकुल (१९१८)
इतर कार्ये
शाहू छत्रपती स्पिंगिण्ड विव्हिंग मिल'ची स्थापना, शाहूपुरी व्यापारपेठेची स्थापना, गुळाच्या बाजारपेठेची निर्मिती, शेतकऱ्यांच्या सहकारी संस्थांची स्थापना, शेतकऱ्यांना कर्जे उपलब्ध करून देणे असे उपक्रम त्यांनी आपल्या संस्थानात राबविले. शेती, उद्योग, सहकार या क्षेत्रांत राजर्षींनी नवनवे प्रयोग केले. शेतीच्या आधुनिकीकरणासाठी त्यांनी संशोधनाला पाठिंबा दिला. नगदी पिके व तंत्रज्ञानाचा वापर वाढण्यासाठी त्यांनी 'किंग एडवर्ड ग्रिकल्चरल इन्स्टिट्यूट' स्थापन केली. राजांनी त्याकाळी पाण्याचे महत्त्व लक्षात घेऊन भविष्यात रयतेला दुष्काळाचा सामोरे जावे लागणार नाही यासाठी राधानगरी नावाचे धरण बांधले. कलेला आश्रय
राजर्षी शाहूंनी कोल्हापूर संस्थानात संगीत, चित्रपट, चित्रकला, लोककला आणि कुस्ती या क्षेत्रातील कलावंतांना राजाश्रय देऊन त्यांना प्रोत्साहन देण्याचे महत्कार्य केले. सन्मान
शाहू महाराजांचा २६ जून हा जन्मदिवस महाराष्ट्रात 'सामाजिक न्याय दिवस' म्हणून पाळला जातो. त्यादिवशी सार्वजनिक कार्यक्रम होतात. कोल्हापूरच्या राजर्षी शाहू कार्यभार मेमोरियल ट्रस्टतर्फे 'राजर्षी पुरस्कार' रोख एक लाख रुपये आणि सन्मानचिन्ह या स्वरूपात दिला जातो.
अनिल महळे
उपमाहिती कार्यालय उमरखेड

जिल्ह्याचे नाव देशपातळीवर पोहोचवण्यासाठी पंकजाताई यांना प्रचंड मतांनी विजयी करा-माजी आ. भिमराव धोंडे

लोकनेता न्यूज नेटवर्क

आष्टी । राजू म्हस्के

स्वर्गीय गोपीनाथरावजी मुंडे साहेब यांचे बीड जिल्ह्याचे विकास कामांचे अपुरे राहिलेले स्वप्न पूर्ण करण्यासाठी आणि बीड जिल्ह्याचे नाव देश पातळीवर पोहोचविण्यासाठी भारतीय जनता पार्टीचा राष्ट्रीय सचिव पंकजाताई मुंडे यांचा त्यांना आजचे मताधिक्य देऊन प्रचंड मतांनी विजयी करावे असे आवाहन शेतकरी शिक्षण प्रसारक मंडळाचे संस्थापक अध्यक्ष शिक्षण महर्षी माजी आमदार भीमराव धोंडे यांनी बीड जिल्ह्यातील जनतेला केले आहे आष्टी येथे आयोजित पत्रकार परिषदेमध्ये ते बोलत होते लोकसभा निवडणुकीचा कार्यक्रम सुरु होण्यापूर्वीच आम्ही भारतीय जनता पार्टीच्या उमेदवारांचा प्रचार सुरु केला आहे आष्टी विधानसभा मतदारसंघाचा विचार करता भारतीय जनता पार्टीचे विधान परिषद सदस्य आमदार सुरेश धस राष्ट्रवादी काँग्रेस अजित पवार गटाचे विधानसभा सदस्य आमदार बाळासाहेब आजबे असे आम्ही तिथेही एकत्र आहोत त्यामुळे आमच्यावर मोठी जबाबदारी आहे मागील

निवडणुकीमध्ये राष्ट्रवादी काँग्रेस अजित पवार महायुतीमध्ये नसताना देखील १ लाख ७१ हजार मतांनी डॉ.प्रीतम मुंडे विजयी झाल्या होत्या यावेळी आता बीड जिल्ह्यामध्ये भारतीय जनता पार्टी, शिवसेना यांच्याबरोबर राष्ट्रवादी काँग्रेस पार्टीचे दिग्विजय नेते महायुतीमध्ये आल्यामुळे मागील निवडणुकीतील मताधिक्यापेक्षा यावेळी आणखी कितीमते जास्तीचे वाढविता येतील यासाठी प्रयत्न आम्ही सगळे करत आहोत. गेवराई तालुक्यातून अमरसिंह

पंडित,परळी तालुक्यातून पालकमंत्री धनंजय मुंडे, माजलगावातून आ.प्रकाश सोळंके यांच्यासह जिल्ह्यातील राष्ट्रवादी पार्टी हे एकत्र आल्याने त्यांची ताकद किती आहे ? हे देखील पाहणे महत्त्वाचे आहे. मराठा समाजाला महायुती शासनातील मंत्री एकनाथ शिंदे उपमुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस आणि अजित दादा पवार यांच्या मंत्रिमंडळाने विधानसभेमध्ये ठराव पारित करून १०% आरक्षण सरकारने दिले असल्याने सरकार आरक्षणाच्या बाबतीत सकारात्मक

असल्याचे यावरून दिसून येत आहे. खतांच्या वाढत्या किमती बाबत बोलताना ते म्हणाले की युक्रेन रशिया युद्धा मुळे देखील कच्च्या मालाच्या किमती कमी-जास्त होत असल्यामुळे खतांच्या किमती वाढत आहेत असे सांगत आष्टी तालुक्याला पाणी उपलब्ध करून देण्याच्या गोष्टी गेले वीस वर्षे सत्तेत राहिले राष्ट्रवादी काँग्रेसचे नेते आता करत आहेत याबद्दल त्यांनी जयंत पाटील यांचे नाव न घेता उल्लेख केला..

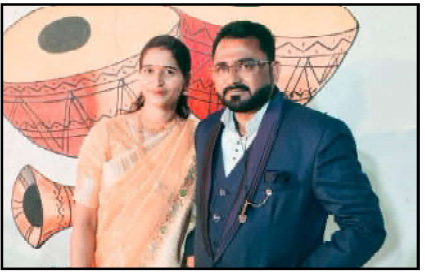
कौटुंबिक दुःख बाजूला सारून प्रचार दौऱ्यात सहभागी

नुकतेच माजी आमदार भीमराव धोंडे यांचे बंधू स्व.बापूसाहेब धोंडे यांचे दुःखद निधन झालेले असताना सुध्दा आपले कौटुंबिक दुःख बाजूला सारून प्रचार सभेत सहभागी होऊन पंकजा मुंडे यांच्या विजयासाठी पायला भिंगरी बांधून प्रचार करताना दिसत आहेत.

मागील लोकसभा निवडणुकीमध्ये भारतीय जनता पार्टीच्या उमेदवार डॉ.प्रीतम मुंडे यांना १लाख ७१हजार मतांचे मताधिक्य मिळाले होते आता या निवडणुकीमध्ये आष्टी मतदारसंघात. ७० ते ७५ हजाराची लीड मिळेल. असा आपला राजकीय अंदाज आहे. त्यासाठी भारतीय जनता पार्टी आणि मित्र पक्षाच्या सर्व पदाधिकारी आणि गाव पातळीवरील कार्यकर्त्यांनी परिश्रम घेण्याची आवश्यकता आहे असेही त्यांनी शेवटी सांगितले.

लोकनेता न्यूज नेटवर्क

नातं हे प्रेमाचं , नातं हे सखीचं, वेलात गुंफलेलं...असखलित सुख आणि दुःखाचं: पण तितकच हृदयस्पर्शी पती - पत्नी नात्याने बहरलेलं, म्हणतात ना फुलारा वेलिंचा सुगंध देत आहे...तोवर परिभ्रमिक उडणाऱ्या पाकळ्या मनमोहक आनंद घेत आहे...त्याच प्रमाणे, जीवन जगत असतांना येणाऱ्या संकटांना यथोचित मार्गशिस्त करून,प्रत्येक क्षणी संस्कारुपी साथ देणारी मोलाची असते, मग,सुरवातीला आई वडील की,ज्यांचा आपण मोल ही करू शकत नाही,ते सदैव आपल्या सोबत असतातच, नंतरच जीवन म्हणजे वैवाहिक,.. नात्यातील हीच खरी कसोटी असते, कोणताही सहवास किंबहुना ओळख पाळख नसतानाही..

दोघांच्या जीवनातील समरसपणाची हीच खरी कमिटमेंट असते, आणि हीच कमिटमेंट.. आज पर्यंतच नव्हे तर शेवटपर्यंत अगदी दीर्घ शासपर्यंत असेल हीच शाश्वती तुझ्या सहवासाने, परिस्मशाने किंबहुना तुझ्या कार्यतत्पर, निरागस मनाच्या सहृदयी प्रेमाने सदैव तेवत आहे.

मौजे बोरगांव (बु) येथे अखंड हरिनाम सप्ताहाचे आयोजन

लोकनेता न्यूज नेटवर्क

केज । अमोल सावंत

तालुक्यातील मौजे बोरगांव (बु) येथे अखंड हरिनाम सप्ताह व ग्रंथाराज ज्ञानेश्वरी पारायण सोहळ्याचे आयोजन समस्त गावकरी मंडळ यांच्या सहकार्याने उद्या गेली ३१ वर्षांपासूनची परंपरा चालवत दि.०९ /०५/२०२४ पासुन सुरुवात होत

आहे तरी पंचकूषीतील भाविक भक्तांनी या कार्यक्रमाचा आवश्यक लाभ घ्यावा.कार्यक्रमाची रूपरेषा खालीलप्रमाणे पहटे ०४ ते ०६ काकडा भजन ,०६ :३० ते०७:०० विष्णु सहस्र नाम ,०७:०० ते ११:०० ज्ञानेश्वरी पारायण ,११:०० ते ०१:०० गाथा भजन ,दुपारी ०१:०० ते ०३:०० भोजन व विश्रांती ,०४ :००ते ०६:०० रामविजय ग्रंथ अध्याय ,०६ ते ०७ हरिपाठ दि.०९ /०५/२०२४ पासुन सुरुवात होत

०९:०० ते ११:०० किर्तन व नंतर हरिजागर दि.०९ /०५/२०२४ रोजी किर्तन सेवा ह.भ.प.महादेव महाराज ढाकणे,१०/०५/२०२४ रोजी ह.भ.प ज्ञानेश्वर महाराज काकडे,११/०५/२०२४ रोजी ह.भ.प.महंत भगवान महाराज वरपागांव ,१२/०५/२९२४ रोजी ह.भ.प.महंत श्रीराम महाराज विडेकर,१३/०५/२०२४ रोजी ज्ञानोबा

पिंपळदरी येथे रक्तदान शिबिर संपन्न सरपंच बंडू ढाकरे यांच्या वाढदिवसानिमित्त आयोजित शिबिरात स्वतः सरपंच यांच्यासह ३८ तरुणांनी केले रक्तदान

लोकनेता न्यूज नेटवर्क

मुळावा । सय्यद रहीम रजा

रक्तदान हेच जीवनदान, रक्तदान हेच सर्वश्रेष्ठ दान' असे समजले जाते. राज्यातील विविध रुग्णालयांमध्ये आज मोठ्या प्रमाणात रक्तपेट्टीमधील साठा कमी पडू लागला आहे.जगातील शास्त्रज्ञ अनेक नवनवीन प्रयोग यशस्वी करत आहेत, नवनवीन गोष्टींचा शोध घेत आहेत, पण रक्त तयार करण्याचे तंत्रज्ञान विकसित करू शकले नाही,आणि कदाचित ते होऊ सुद्धा शकणार नाही, हीच गरज लक्षात घेऊन आदर्श गाव पिंपळदरी गावचे सरपंच बंडू ढाकरे यांनी आपल्या वाढदिवसानिमित्त पिंपळदरी येथे दि.६-५ सोमवार रोजी रक्तदान शिबिर आयोजित केले होते. या शिबिराचे उद्घाटन महाराष्ट्र प्रदेश काँग्रेस कमिटीचे सरचिटणीस तातूभाऊ देशमुख यांच्या हस्ते करण्यात आले. तर प्रमुख उपस्थिती मंचक चव्हाण उपसभापती

कृषी उत्पन्न बाजार समिती उमरखेड, आंबदास धुळे सामाजिक कार्यकर्ते, चरण डोंगरे माजी सरपंच धनज,विजय हनवते संचालक ख, वि,स,उमरखेड, मनीषा कऱ्हाळे मा,पंचायत समिती सदस्य ,सुरेश तांबारे,मारोती कऱ्हाळे, शंकर मासोळकर शाळा समिती अध्यक्ष, सुभाष ढाले तं,मु,अध्यक्ष, मारोती नाईक,उत्तम माहूरे,उत्तम रिटे,उपस्थित होते, आज पिंपळदरी सारख्या खेड्यात रक्तदान शिबिर आयोजित करून येथील सरपंच व रक्तदान करणारे तरुण

यांच्याकडून आदर्श घेण्यासारखी बाब आहे, रक्तदानाच महत्त्व ग्रामीण भागातील तरुणांनी ओळखून समाजाप्रती आपली बांधीलकी जपली हे कौतुकार्ह असल्याचे मत तातूभाऊ देशमुख यांनी व्यक्त केले, या रक्तदान शिबिरात स्वतः सरपंच बंडू ढाकरे,शाळा समिती अध्यक्ष शंकर मासोळकर,उत्तम रिटे,विनोद तांबारे, माधव तांबारे, दिलीप रिटे, केशव तडसे लक्ष्मण बंदुके,तानाजी भिसे, बाळू लक्ष्मण बुरकुले,यांच्यासह गावातील ३८ तरुणांनी रक्तदान केले.

मा.मंत्री हर्षवर्धन पाटील यांचे बावडा येथे लोकसभा निवडणुकीसाठी सहकुटुंब मतदान

लोकनेता न्यूज नेटवर्क

इंदापूर । बबनराव धायतोंडे

भाजप नेते, राष्ट्रीय सहकारी साखर कारखाना महासंघ नवी दिल्लीचे अध्यक्ष, माजी मंत्री हर्षवर्धन पाटील यांनी देशाच्या १८ व्या लोकसभेसाठी बारामती लोकसभा मतदारसंघाच्या निवडणुकीमध्ये बावडा (ता. इंदापूर) येथे मंगळवारी (दि.७) सकाळी सहकुटुंब मतदान केले. यावेळी इंदापूर तालुका जिजाऊ बचत गट असोसिएशनच्या अध्यक्षा भाग्यश्री पाटील, पुणे जिल्हा भाजप युवा मोर्चाच्या अध्यक्षा अंकिता पाटील ढाकरे, इंदापूर तालुका भाजप युवा मोर्चा कोअर कमिटीचे अध्यक्ष राजवर्धन पाटील या कुटुंबातील अन्य सदस्यांनीही यावेळी मतदानाचा हक्क बजावला. पंतप्रधान नरेंद्र मोदी तिच्यादा पंतप्रधान होणार आहेत हे निश्चित आहे. तर देशात भाजप ४०० प्लस चे उद्दिष्ट पूर्ण करेल अशी परिस्थिती आहे. तसेच बारामती लोकसभा मतदारसंघातून महायुतीच्या उमेदवार सुनेत्रा पवार यांचा विजय

माजी मंत्री हर्षवर्धन पाटील यांनी बावडा (ता. इंदापूर) येथे बारामती लोकसभा निवडणुकीसाठी सहकुटुंब मतदान केले.

निश्चित आहे, असे मतदानानंतर पत्रकारांशी बोलताना हर्षवर्धन पाटील यांनी नमूद केले. बावडा येथील मतदानानंतर हर्षवर्धन पाटील यांनी इंदापूर तालुक्यातील अनेक मतदान केंद्रांना भेटी दिल्या. मतदारांनी आपला मतदानाचा पवित्र हक्क बजावावा, तर मतदानाची टक्केवारी वाढवण्यासाठी कार्यकर्त्यांनी विशेष परिश्रम घेतल्याचे याप्रसंगी हर्षवर्धन पाटील यांनी सांगितले.

निर्यातबंदी करून शेतकऱ्यांचे वाटोळ करण्याचे पाप सरकारने केले-जयंत पाटील

लोकनेता न्यूज नेटवर्क

आष्टी । राजू म्हस्के

दुष्काळजन्य परिस्थिती, वाढती महागाई, बेरोजगारीचे वाढते प्रमाण,वाढलेल्या खतांच्या किमती,निर्यात बंदी यामुळे शेतकऱ्यांची आर्थिक व सामाजिक परिस्थितीची केंद्र सरकारने कोंडी केली असून त्यामुळे शेतकरी हवालदिल होऊन आत्महत्या करीत आहेत म्हणून हे शेतकऱ्यांचे सरकार नसून धनदांड्याचे सरकार आहे त्यामुळे येणाऱ्या १३ तारखेला शेतकरी पुराला मतदान करून दिल्लीच्या तक्त्याकडे पाठवा असे आवाहन जयंत पाटील यांनी केले आहे. पुढे बोलताना जयंत पाटील म्हणाले की, बीड जिल्हा हा दुष्काळी भाग असून दुष्काळाचा कलंक पुसण्यासाठी माझ्या काळात आष्टी तालुक्यातील खुंटेफळ साठवण तलाव,शिरूर तालुक्यात सिंदफणा प्रकल्पाची उंची वाढवण्यासाठी प्रयत्न केले. बीड जिल्ह्यातील जनतेला रेल्वेचे स्वप्न दाखवले ते ही पूर्ण करता आले नाही, जनता यावेळी जिल्ह्यात चमत्कार घडविणार आहे. सरकारने जिरेंसटी च्या माध्यमातून सर्व सामान्य जनतेच्या पैशांची लूट केली.शेतकऱ्यांच्या शेतमालाला निर्यात बंदी करून केंद्र सरकारने शेतकऱ्यांना नुकसानीत

टाकण्याचे पाप केले असे म्हणत जयंत पाटील म्हणाले की, सत्तेत आल्यावर आम्ही आरक्षण देऊ.पंतप्रधान यांना निवडणुकीसाठी जिल्ह्यात यावे लागते म्हणजे जनतेने निवडणुक हातात घेतल्याने बजरंग सोनवणे यांचा विजय निश्चित आहे असे ही शेवटी जयंत पाटील म्हणाले. बीडची निवडणुक जनतेने हाती घेतली असून येथील

जनता ही स्वाभिमानी आहे.परंतु काही राजकीय व्यक्ती स्वतःच्या स्वार्थासाठी आपला स्वाभिमान गहाण टाकत आहे. मोदी सरकारने सर्व सामान्य जनतेला महागाईच्या खाईत ढकलून दिले आहे. बीड जिल्ह्यात प्रचारासाठी मुंबई दिल्ली येथून हेलिकॉप्टर, विमानाने कितीही नेते येऊदा काही फरक पडणार नाही. परंतु ४ जूनला बजरंग सोनवणे यांना विजयी करून त्यांना दिल्लीला

पाठवा असे म्हणत मतासाठी देशात धार्मिक तेढ निर्माण करण्याचा प्रयत्न केला जातोय.मोदी सरकार रोजगार, बेरोजगारी, महागाई, शेतकऱ्यांचे प्रश्नार न बोलता जातीपातीचे राजकारण करत असल्याचा आरोप खासदार अमोल कोल्हे यांनी केला. ते सोमवारी आष्टी येथे महाविकास आघाडीचे बीड लोकसभेचे उमेदवार बजरंग सोनवणे यांच्या प्रचारार्थ

पालक मंत्र्याला आपल्या बहिणीचा पराभव पाहण्याची घाई झाली आहे- सोनवणे

दहा वर्षात आपल्या खासदाराने किती निधी खर्च केला एवढेच जनतेला सांगावे. बीड जिल्ह्यातील जनतेला जातीचे राजकारण काय आहे हे माहीत नव्हतं परंतु जातीपातीचे राजकारण कोण करत आहे हे सर्वांना माहीत आहे.

आयोजित कार्यक्रमात प्रमुख पाहुणे म्हणून बोलत होते. या कार्यक्रमाला आमदार संदीप क्षीरसागर,माजी आमदार सय्यद सलीम,माजी आमदार साहेबराव देकर,माजी आमदार सुनील धांडे,उषा दराडे, परमेश्वर सातपुते,महेबुब शेख, सुशीलाताई मोराळे,दीपक केदार, कॉम्रेड महादेव नागरगोजे, जीवन गोरे,विष्णुपंत घोलप आदी मान्यवर उपस्थित होते.कार्यक्रमाचे प्रास्ताविक राम खांडे यांनी केले तर कार्यक्रमाचे सूत्रसंचालन बाळासाहेब मिसाळ व डॉक्टर नदीम शेख यांनी तर आभार गणीभाई तांबोळी यांनी मानले. या कार्यक्रमात प्रदेशाध्यक्ष जयंत पाटील व खासदार अमोल कोल्हे यांच्या उपस्थितीत असंख्य कार्यकर्त्यांनी जाहीर प्रवेश केला. रखरखत्या उन्हात कार्यक्रमाला नागरिकांनी मोठ्या प्रमाणावर उपस्थिती होती.